РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра біології, здоров’я людини та фізичної терапії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 12 ЗАГАЛЬНА ГІГІЄНА

Спеціальність І7 Терапія та реабілітація

Освітня програма «Фізична терапія»

Психолого-природничий факультет

2025 – 2026 навчальний рік

Робоча програма дисципліни «Загальна гігієна» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю І7 Терапія та реабілітація, освітньо-професійною програмою «Фізична терапія».

Мова навчання: українська

Розробник: Пономаренко В.Ю., викладач кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії.
Протокол від " 24 " червня 2025 року № 7
Завідувач кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії

(проф. Інна СЯСЬКА)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету
Протокол від " 26 " червня 2025 року № 5
Голова навчально-методичної комісії психолого-природничого факультету

Ірина ТРОХИМЧУК
(підпис) (прізвище та ініціали)

© Пономаренко В.Ю., 2025
© РДГУ, 2025

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	**Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень**	**Характеристика навчальної дисципліни**	
		денна форма навчання	**заочна форма навчання**
Кількість кредитів: **4,0**	Галузь знань: І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»	**Обов'язкова**	
Модулів: **4**		**Рік підготовки**: 1	
Змістових модулів: **3**		**Семестр:**	
		2-й	
Індивідуальне науково- дослідне завдання: **підготовка презентацій по змістових модулях**	Спеціальність: І7 «Терапія та реабілітація» Освітній рівень: бакалаврський	**Лекції:** (год.)	
		20	
		Практичні (год)**:**	
		20	
		Лабораторні: (год.)	
		-	
Загальна кількість годин: **120**		**Самостійна робота:** (год.)	
		80	
Тижневих годин: аудиторних – 4**,0**; самостійної роботи студента – **2,5**		**Індивідуальна робота**: 10 год.	
		Вид контролю:	
		екзамен	

Передумови для вивчення дисципліни (Науково-доказові основи практичної діяльності у фізичній терапії)

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета освітнього компонента «Загальна гігієна» полягає в передачі студентам основних знань щодо загальної гігієни та уявлення про роль гігієни у практичній роботі фахівця у галузі фізичної терапії; сприяти формуванню цілісного уявлення про взаємодію організму людини з навколишнім середовищем та профілактичного світогляду; дотримання санітарії та гігієнічних норм в медичному середовищі; освоєння принципів особистої та колективної гігієни; ознайомлення з аспектами психогігієни; адаптація гігієнічних принципів

до конкретних умов роботи фізичного терапевта.

Освітній компонент «Загальна гігієна» для здобувачів вищої освіти за спеціальностю І7 Терапія та реабілітація має наступні основні **завдання:**

1. Надання теоретичних знань:

- Забезпечення студентів фундаментальними та актуальними теоретичними знаннями у сфері загальної гігієни.

2. Розкриття ролі гігієни в професійній діяльності:

- Визначення важливості та практичного застосування гігієнічних принципів в роботі фахівців з фізичної терапії та ерготерапії.

3. Формування цілісного уявлення:

- Сприяння розвитку цілісного уявлення у студентів про взаємодію людини з навколишнім середовищем та важливість профілактичного підходу до здоров'я.

4. Навчання принципам санітарно-протиепідемічного режиму:

- Передача знань про санітарні стандарти та профілактичні заходи для забезпечення безпеки в медичних установах.

5. Створення умов праці та практики:

- Розвиток у студентів навичок та розуміння, що стосуються створення безпечних та гігієнічних умов праці у фізичній терапії та ерготерапії.

6. Забезпечення теоретичної бази для подальшого вивчення:

- Підготовка студентів до вивчення інших споріднених дисциплін, таких як охорона праці в галузі, безпека життєдіяльності, основи здорового способу життя та оздоровчо-рекреаційна рухова активність.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні набути таких **компетентностей:**

ЗК 02. Здатність застосувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК 02. Здатність враховувати у практичній діяльності медико-біологічні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти, пов’язані з практикою фізичної терапії.

СК 03. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця професійну діяльність з фізичної терапії осіб різних професійних, соціальних, нозологічних та вікових груп.

СК 07. Здатність провадити професійну діяльність для відновлення чи підтримки здоров’я пацієнта/клієнта відповідно до законів і правил, що регулюють практику фізичної терапії як самостійної професії, а також відповідних законодавчих та нормативних актів, етичного кодексу та професійного стандарту, загальнонаціональних цінностей та традицій населення України.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання:

РН 01. Використовувати рухову активність людини для зміцнення та збереження індивідуального та громадського здоров'я шляхом.
РН 07. Застосовувати знання медико-біологічних, психолого-педагогічних соціальних аспектів у практиці фізичної терапії; виявляти та враховувати зв'язки різних елементів.
РН 14. Провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця професійну діяльність.

Очікувані результати навчання з освітнього компонента «Загальна гігієна» для здобувачів вищої освіти за спеціальністю І7 Терапія та реабілітація включають:

1. Засвоєння теоретичних знань:
   - Розуміння основних концепцій та принципів гігієни, які стануть фундаментом для ефективної практичної роботи.
2. Придбання навичок практичного застосування:
   - Здатність застосовувати гігієнічні принципи у реальних ситуаціях під час своє практичної діяльності.
3. Розвиток аналітичного мислення:
   - Здатність аналізувати та оцінювати гігієнічні аспекти у різних клінічних та реабілітаційних контекстах.
4. Формування професійного підходу до безпеки:
   - Розуміння та впровадження санітарних та протиепідемічних заходів для забезпечення безпеки пацієнтів та працівників у медичних установах.
5. Розвиток комунікативних навичок:
   - Здатність ефективно спілкуватися з пацієнтами, персоналом та іншими фахівцями з питань гігієни та безпеки.
6. Сприяння розвитку професійної етики:
   - Формування етичних підходів та відповідальності при використанні гігієнічних методів та процедур.
7. Готовність до подальшого вдосконалення:
   - Підготовка до навчання інших спеціалізованих дисциплін, пов'язаних із здоров'ям, безпекою та фізичною терапією.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1. **Гігієна як наука. Історія розвитку гігієни. Гігієна повітряного середовища.**

Тема 1. Гігієна як профілактична медична наука.Методи гігієнічних досліджень. Історія розвитку гігієнічної науки.

Тема присвячена розкриттю гігієни як профілактичної медичної науки, її

завдань і місця в системі охорони здоров'я, основних методів гігієнічних досліджень та етапів історичного розвитку гігієнічної науки.

Тема 2. Гігієна повітряного середовища. Атмосферне повітря та повітря приміщень. Природної і штучної вентиляції приміщень.

Тема присвячена вивченню гігієни повітряного середовища, характеристиці атмосферного повітря та повітря житлових і громадських приміщень, їх ролі у забезпеченні здоров'я людини. Розглядаються основні показники якості повітря, чинники його забруднення, а також принципи організації та гігієнічне значення природної й штучної вентиляції приміщень.

***Змістовний модуль 2.* Гігієна води та грунту. Радіаційна гігієна.**

Тема 3. Гігієна води.

Тема висвітлює гігієнічне значення води для організму людини, вимоги до якості питної води, джерела водопостачання та основні чинники її забруднення, а також принципи санітарної охорони водних ресурсів і профілактики водно-обумовлених захворювань.

Тема 4. Гігієна грунту.

Тема розкриває гігієнічне значення ґрунту як важливого компонента навколишнього середовища, його фізичні, хімічні та біологічні властивості. Розглядаються основні джерела та види забруднення ґрунту, їх вплив на здоров'я населення, роль ґрунту у поширенні інфекційних і паразитарних захворювань, а також санітарно-гігієнічні вимоги та профілактичні заходи щодо охорони ґрунтів.

Тема 5. Радіаційна гігієна.

Тема розкриває зміст радіаційної, що вивчає дію іонізуючого випромінювання на організм людини та умови безпечного перебування в радіаційному середовищі. Розглядаються природні й техногенні джерела радіації, основні дозові навантаження, гігієнічні нормативи та принципи радіаційного захисту, а також заходи профілактики й контролю радіаційної безпеки населення.

Змістовний *модуль 3.* Гігієна харчування. Гігієна в умовах пандемії. Гігієна лікувально-профілактичних закладів. Гігієна праці фахівців з фізичної реабілітації. Гігієна різних вікових груп населення.

Тема 6. Гігієна харчування.

Тема присвячена вивченню гігієни харчування як важливого чинника збереження та зміцнення здоров'я людини. Розглядаються принципи раціонального та збалансованого харчування, гігієнічні вимоги до якості й безпеки харчових продуктів, умови їх зберігання та приготування, а також профілактика харчових отруєнь і аліментарно-обумовлених захворювань.

Тема 7. Гігієна в умовах пандемії.

Тема розкриває особливості гігієни в умовах пандемії, роль гігієнічних заходів у профілактиці масових інфекційних захворювань. Розглядаються принципи індивідуальної та громадської гігієни, санітарно-протиепідемічні заходи, правила особистої гігієни, дезінфекції, вентиляції та організації безпечних умов життєдіяльності населення в період пандемічних загроз.

Тема 8. Гігієна лікувально-профілактичних закладів.

Тема присвячена вивченню гігієни лікувально-профілактичних закладів, принципів організації безпечного середовища для пацієнтів та персоналу.

Розглядаються санітарно-гігієнічні вимоги до приміщень, обладнання, медичного інструментарію, режимів дезінфекції, вентиляції та освітлення, а також заходи профілактики внутрішньолікарняних інфекцій і забезпечення охорони здоров'я в медичних установах.

Тема 9. Гігієна праці фахівців з фізичної реабілітації.

Тема присвячена вивченню гігієни праці фахівців з фізичної реабілітації, її впливу на збереження здоров'я та працездатності спеціалістів. Розглядаються умови організації робочого місця, режим праці та відпочинку, освітлення, мікроклімат, фізичні навантаження, профілактика професійних ризиків та забезпечення безпечного й ефективного виконання професійних обов'язків.

Тема 10. Гігієна різних вікових груп населення.

Тема присвячена вивченню гігієни різних вікових груп населення — дітей, підлітків, дорослих та людей похилого віку. Розглядаються вікові особливості фізіології та потреб організму, принципи раціонального харчування, режиму праці та відпочинку, фізичної активності, санітарно-гігієнічні вимоги до житлового середовища та профілактика захворювань на різних етапах життя.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	**Кількість годин**					
	усього	**в тому числі**				**інд**
		лек	**пр**	**лаб**	**сам**	
Модуль 1						
***Змістовний модуль 1.* Гігієна як наука. Історія розвитку гігієни. Гігієна повітряного середовища.**						
Тема 1. Гігієна як профілактична медична наука. Методи гігієнічних досліджень. Історія розвитку гігієнічної науки.	12	2	2		8	
Тема 2. Гігієна повітряного середовища. Атмосферне повітря та повітря приміщень. Природної і штучної вентиляції приміщень.	12	2	2		8	
Разом за змістовим модулем 1	**24**	**4**	**4**		**16**	
Всього за модуль 1	**24**	**4**	**4**		**16**	
Модуль 2						
***Змістовний модуль 2.* Гігієна води та грунту. Радіаційна гігієна.**						
Тема 3. Гігієна води.	12	2	2		8	
Тема 4. Гігієна грунту.	12	2	2		8	
Тема 5. Радіаційна гігієна.	12	2	2		8	
Разом за змістовим модулем 2	**36**	**6**	**6**		**24**	
Всього за модуль 2	**36**	**6**	**6**		**24**	

Модуль 3						
Змістовий модуль 3. **Гігієна харчування. Гігієна в умовах пандемії. Гігієна лікувально-профілактичних закладів. Гігієна праці фахівців з фізичної реабілітації. Гігієна різних вікових груп населення**						
Тема 6. Гігієна харчування.	12	2	2		8	
Тема 7. Гігієна в умовах пандемії.	12	2	2		8	
Тема 8. Гігієна лікувально-профілактичних закладів.	12	2	2		8	
Тема 9. Гігієна праці фахівців з фізичної реабілітації	12	2	2		8	
Тема 10. Гігієна різних вікових груп населення.	12	2	2		8	
Разом за змістовим модулем 3	**60**	**10**	**10**		**40**	
Всього за модуль 3	**60**	**10**	**10**		**40**	
Модуль 4						
ІНДЗ						**10**
Всього за модуль 4						**10**
ВСЬОГО	**120**	**20**	**20**		**80**	**10**

6. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Не передбачено

7. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назви теми	Кількість годин
Змістовний модуль 1. Гігієна як наука. Історія розвитку гігієни. Гігієна повітряного середовища.		
1	Методи використання гігієнічних досліджень.	2
2	Визначення і гігієнічна оцінка: фізичних показників атмосферного повітря, вентиляції приміщень.	2
	Всього за модуль	**4**
Змістовний модуль 2. Гігієна води та грунту. Радіаційна гігієна.		
3	Визначення і гігієнічна оцінка показників якості питної води.	2
4	Санітарно-гігієнічна оцінка грунту.	2
5	Гігієна під час радіаційної небезпеки.	2

	Всього за модуль	**6**
Змістовий модуль 3. Гігієна харчування. Гігієна в умовах пандемії. Гігієна лікувально-профілактичних закладів. Гігієна праці фахівців з фізичної реабілітації. Гігієна різних вікових груп населення		
6	Гігієнічна оцінка харчування.	2
7	Гігієна під час пандемії.	2
8	Гігієнічна оцінка лікувально-профілактичних закладів.	2
9	Особиста гігієна фізичного терапевта.	2
10	Гігієнічна оцінка різних груп населення.	2
	Всього за модуль	**10**
	ВСЬОГО	**20**

8. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Не передбачено

9. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія розвитку гігієнічної науки: від античності до сучасності.	6
2	Інноваційні технології в гігієні: від електронних засобів до біотехнологій.	6
3	Сучасні виклики глобального здоров'я та роль гігієни в їх подоланні.	4
4	Гігієна дихальних шляхів: профілактика захворювань верхніх та нижніх дихальних шляхів	6
5	Гігієнічні аспекти водного обігу в організмі та роль питної води в здоров'ї.	6
6	Роль гігієни в забезпеченні гармонії між людиною та оточуючим середовищем.	6
7	Методи гігієнічних досліджень: сучасні технології та інновації.	6
8	Гігієнічні аспекти харчування: вплив раціону на здоров'я людини.	6
9	Вплив гігієнічних норм на психічне здоров'я людини.	4

10	Роль гігієни в підтримці імунітету та запобіганні захворюванням.	6
11	Гігієна в умовах глобальних епідемій: навчання з пандемії COVID-19.	6
12	Екологічна гігієна: взаємодія людини та природи для збереження екосистем.	6
13	Гігієна в професійному оточенні: заходи з охорони праці та профілактика професійних захворювань.	6
14	Гігієна серед вразливих груп населення: діти, літні люди, люди з інвалідністю.	6
	Разом	**80**

10. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне науково-дослідне завдання з курсу „Загальна гігієна" передбачає підготовку презентацій по змістових модулях, що включає наступні види робіт:

- складання опорно-логічних схем відповідно до вивченого теоретичного матеріалу;
- підготовка та захист науково-інформаційних матеріалів;
- складання розрахункових або евристичних задач по тематиці лабораторних робіт;
- підготовка бібліографії сучасних напрямів досліджень в галузі фізіології людини.

11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.

МН1 –словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

МН2 –практичний метод (лабораторні заняття);

МН3 –наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);

МН5 –відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

МН6 –самостійна робота (розв'язання завдань);

МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

12. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ.

МО1 –екзамени;

МО2 –усне або письмове опитування; МО3 – колоквіум

МО4 –тестування;

МО5 – командніпроєкти;

МО6 – реферати, есе;
МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
МО8 – презентації та виступи на наукових заходах;
МО9 – захист практичних робіт;

13. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ:

- екзамен;
- модульний контроль;
- тести;
- виконання практичних робіт;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Види та методи навчання і оцінювання

Код компетентності	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
ЗК 02.	Здатність застосувати знання у практичних ситуаціях.	РН 07.	Застосовувати знання медико-біологічних, психолого-педагогічних соціальних аспектів у практиці фізичної терапії; виявляти та враховувати зв'язки різних елементів.	МН 1,2,3,5,6.	МО 1,4,7, 8.
ЗК 10.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу суспільство та у розвитку суспільства,	РН 01.	Використовувати рухову активність людини для зміцнення та збереження індивідуального та громадського здоров'я.	МН 1,3,4,5.	МО 2,4,6,7,8.

	техніки технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.				
СК 02.	Здатність враховувати у практичній діяльності медико-біологічні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти, пов'язані з практикою фізичної терапії.	РН 01. РН 07.	Використовувати рухову активність людини для зміцнення та збереження індивідуального та громадського здоров'я. Застосовувати знання медико-біологічних, психолого-педагогічних соціальних аспектів у практиці фізичної терапії; виявляти та враховувати зв'язки різних елементів.	МН 1,2,3, 5,6,7.	МО 1,2,4,7,9.
СК 03.	Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця професійну діяльність з фізичної терапії осіб різних професійних, соціальних, Нозологічних та вікових груп.	РН 14.	Провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця професійну діяльність.	МН 2,3,5,7.	МО 1,2,4,7,9.
СК 07.	Здатність провадити	ПР 14	Провадити безпечну для	МН 1,2,3,5,	МО 2,4,6,7,8.

	професійну діяльність для відновлення чи підтримки здоров'я пацієнта/клієнта відповідно до законів і правил, що регулюють практику фізичної терапії як самостійної професії, а також відповідних законодавчих та нормативних актів, етичного кодексу та професійного стандарту, загальнонаціональних цінностей та традицій населення України.		пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця професійну діяльність.	6,7.	

14. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Суми балів за 100-бальною шкалою	**Оцінка в ЄКТС**	**Значення оцінки ЄКТС**	**Критерії оцінювання**	**Рівень компетентності**	**Оцінка за національною шкалою**	
					екзамен	залік
90-100	А	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано

82-89	B	добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструкти вно-варіативний)	добре	
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60-63	E	задовільно	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно - продуктивний)	Незадовільно	не зараховано
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно - продуктивний)	Незадовільно	не зараховано

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержанихза окремі оцінювальні форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка

(бали) за виконання практичних завдань; оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій тощо.

15. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Модулі 1 – 4 (екзамен)

<table>
<tr><td colspan="10">Поточне тестування та самостійна робота,
кількість балів</td><td>Підсумковий контроль (екзамен)</td><td>Сума</td></tr>
<tr><td colspan="5">Модуль 1</td><td colspan="5">Модуль 2</td><td rowspan="9">40</td><td rowspan="9">100</td></tr>
<tr><td colspan="5">Змістовий модуль 1</td><td colspan="5">Змістовий модуль 2</td></tr>
<tr><td>Т1</td><td colspan="4">Т2</td><td colspan="2">Т3</td><td>Т4</td><td>Т5</td></tr>
<tr><td>5</td><td colspan="4">5</td><td colspan="2">5</td><td>5</td><td>5</td></tr>
<tr><td colspan="5">Модуль 3</td><td colspan="5">Модуль 4</td></tr>
<tr><td colspan="5">Змістовий модуль 3</td><td colspan="5">ІНДЗ</td></tr>
<tr><td>Т6</td><td>Т7</td><td>Т8</td><td>Т9</td><td>Т10</td><td colspan="5" rowspan="2">10</td></tr>
<tr><td>5</td><td>5</td><td>5</td><td>5</td><td>5</td></tr>
</table>

16. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення дисципліни представлено в системі Moodle та складається:

- Робоча програма навчальної дисципліни, силабус.
- Опорний конспект лекцій.
- Матеріали для лабораторних занять.
- Завдання до самостійної роботи.
- Завдання для здійснення модульного і підсумкового контролю знань.

1. . Навчально-методичний посібник: «Загальна гігієна». Пономаренко В.Ю. Рівне, 2024. – 79 с.
2. Методичні вказівки до виконання практичних робіт з дисципліни «Загальна гігієна». Пономаренко В.Ю. Рівне, 2025. – 32 с.

17. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Гігієна та її місце в системі медичних знань.
2. Історія розвитку гігієни і становлення її як науки.
3. Основні специфічні методи вивчення гігієни.
4. Санітарні та протиепідемічні норми і правила. Санітарний нагляд.
5. Атмосфера Землі та її фізичні властивості.
6. Метеорологічні чинники довкілля та їх вплив на здоров’я та життєдіяльність людини.

7. Гігієна повітря та вплив кліматичних умов на гігієнічні умови життя людини.
8. Фізіологічне значення складових компонентів повітря.
9. Фізичні, хімічні та бактеріальні показники чистоти повітря приміщень.
10. Джерела забруднення повітря закритих приміщень.
11. Санітарне значення вуглекислого газу приміщень та експрес-метод його визначення.
12. Гігієнічне значення температури повітря. Вплив на організм людини високої та низької температур.
13. Прилади для вимірювання температури повітря.
14. Принципи визначення температури в приміщеннях.
15. Фактори,що визначають теплопродукцію та теплообмін.
16. Суб'єктивні та об'єктивні показники теплового стану людини при різному теплокліматі.
17. Гігієнічне значення вологості повітря.
18. Фізична характеристика вологості повітря.
19. Методика визначення вологості повітря за допомогою психрометрів Августа і Ассмана.
20. Вплив вологості та температури на організм людини.
21. Гігієнічне значення природної вентиляції і засоби її підсилення.
22. Методика визначення вентиляційного об'єму та кратності повітрообміну.
23. Основні параметри, що характеризують вентиляцію.
24. Методика визначення коефіцієнта аерації.
25. Визначення кратності штучної вентиляції.
26. Методика визначення необхідного об'єму приміщення за вуглекислим газом.
27. Поняття про кондиціювання повітря.
28. Гігієнічна оцінка освітлення приміщень.
29. Методика визначення світлового коефіцієнту.
30. Методика визначення коефіцієнту природного освітлення.
31. Методика визначення глибини закладання приміщення.
32. Методика визначення штучного освітлення приміщень. Гігієнічне значення штучного освітлення.
33. Профілактика захворювань органів зору.
34. Основні властивості води та її значення для життєдіяльності людини.
35. Вимоги до питної води для безпечного використання людиною.
36. Показники нешкідливості хімічного складу питної води.
37. Органолептичні властивості води.
38. Джерела питної води та їх характеристика.
39. Організація водопостачання населених місць.
40. Санітарно-гігієнічна охорона джерел водопостачання.

41. Способи очищення і знезаражування води.
42. Правила відбору проб води для аналізу.
43. Гігієнічне значення грунту.
44. Роль грунту в поширенні інфекційних хвороб і геогельмінтів.
45. Класифікація забруднювачів грунту та систем знешкодження. Самоочищення грунту.
46. Видалення і знищення твердих відходів у населених пунктах.
47. Біологічні методи очистки стічних вод.
48. Методи збору нечистот.
49. Методи відбору проб грунту для санітарно-гігієнічного аналізу.
50. Сучасні гігієнічні проблеми очистки населених місць.
51. Загальна характеристика продуктів харчування та захворювань, що викликаються неправильним харчуванням.
52. Роль білків у повноцінному харчуванні.
53. Роль жирів у повноцінному харчуванні.
54. Роль вуглеводів у повноцінному харчуванні.
55. Значення макро- та мікроелементів у харчуванні.
56. Санітарні правила зберігання, транспортування харчових продуктів.
57. Методи оцінки енергетичної цінності харчування.
58. Складові частини добових енерговитрат людини.
59. Раціональне адекватне і дієтичне харчування.
60. Аліментарні хвороби.
61. Інфекційні та паразитарні захворювання, що передаються через їжу.
62. Харчові отруєння мікробного походження та їх профілактика.
63. Вітаміни - їх фізіологічна роль в організмі.
64. Джерела жиророзчинних вітамінів.
65. Гігієнічні вимоги до лікарняного (реабілітаційного) відділення.
66. Внутрішньолікарняні інфекції та принципи їх профілактики.
67. Неспецифічні та специфічні методи профілактики внутрішньолікарняних інфекцій.
68. Основні відділення лікарень та їх характеристика.
69. Вимоги до мікроклімату лікарняних приміщень.
70. Гігієна праці медичних працівників.
71. Схема дотримання санітарно-протиепідеміологічного режиму в лікарні та реабілітаційних відділеннях.
72. Гігієна під час пандемії.

18. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Навчально-методичний посібник: «Загальна гігієна». Пономаренко В.Ю. Рівне, 2024. – 79 с.
2. Методичні вказівки до виконання практичних робіт з дисципліни «Загальна гігієна». Пономаренко В.Ю. Рівне, 2025. – 32 с.
3. Загальна гігієна: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти спеціальності «227 Фізична терапія, ерготерапія» ОПП «Фізична терапія» / Н. М. Кононенко, В. В. Чікіткіна, В. В. Гнатюк та ін.; за ред. Н. М. Кононенко – Х.: НФаУ, 2021. – 247 с.
4. Гігієна у фізичній реабілітації. Підручник. / К. О. Пашко, Д. В. Попович, О. В. Лотоцька та ін. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2019. – 360 с.
5. Бардов В. Г. Гігієна та екологія. Підручник. / За редакцією В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2005. – 719 с.
6. Бардов В.Г., Федоренко В.І. Основи екології./В.Г. Бардов- Вінниця: “Нова книга”, 2013.- 424 с.
7. Москаленко В..Ф., Гульчій О.П., Грузєва Т.С. [та ін]. Гігієна та екологія / В.Ф. Москаленко - Вінниця: “Нова книга”, 2013.- 560 с.

Додаткова література:

1. Неведомська Є.О., Маруненко І.М. Гігієна: навч.-метод. посіб. з проведення практичних робіт [для студ. вищ. навч. закл.] / Є. О. Неведомська, І. М. Маруненко. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2013. – 34 с.
2. Ципріян В.І. Гігієна харчування з основами нутриціології. Підручник: у 2 кн.. –К.:Медицина, Кн.1. 2007, 528 с.

19. Інформаційні (інтернет) ресурси

https://library.rshu.edu.ua/

http://studfiles.net/preview/2425993

https://www.youtube.com/watch?v=KnAibRXisGU

https://esu.com.ua/article-29475